

Energinet
 Tonne Kjærsvvej 65
 DK-7000 Fredericia

 +45 70 10 22 44
 info@energinet.dk
 VAT no. 39 31 49 59

 Date:
 November 1, 2021

BILAG 5 – FORKORTELSER OG DEFINITIONER

Nogle steder er engelske forkortelser benyttet, hvorfor forkortelsen er skrevet på engelsk og oversat til dansk. Medmindre andet fremgår af teksten, så har forkortelser og definitioner følgende betydning.

Forkortelse/definition	Betydning
AAC ("Already Allocated Capacity")	<p>Allerede tildelt kapacitet</p> <p><i>En række betegnelser bruges for kapaciteten på en budzonegrænse. Generelt gælder i kapacitetsberegningen for en budzonegrænse formelen (hvor alle parametre er retningsbestemte)</i></p> <p>$ATC = NTC - AAC$</p> <p>hvor</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>ATC udgør den kapacitet, som på et givet tidspunkt kan udnyttes af markedsaktører</i> - <i>NTC udgør den kapacitet, som markedet samlet kan udnytte</i> - <i>AAC udgør den kapacitet, som markedet allerede har udnyttet.</i>
ACER forordningen	Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/942 af 5 juni 2019 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder.
AOF ("Activation Optimization Function")	Betyder optimeringsfunktion til aktivering af mFRR energibud i det nordiske regulerkraftmarked.
ATC ("Available Transfer Capacity")	Tilgængelig transmissionskapacitet
Balancering	Indkøb af effekt i balancetidsrammen for at sikre ligevægt mellem forbrug og produktion.
BSP ("Balancing service provider")	Leverandør af balanceringstjenester. Bud i regulerkraftmarkedet stammer fra BSPer.
Budområde	Det største geografiske område, hvor markedsdeltagerne kan udveksle energi uden kapacitetsfordeling.
CACM ("Capacity Allocation and Congestion Management")	Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24 juli om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.
CCM	Kapacitetsberegningss metode

CCR	Kapacitetsberegningsregion, et område inden for hvilken en koordineret kapacitetsberegning anvendes. Core, Hansa og Nordic er de tre relevante kapacitetsberegningsregioner, hvor Hansa omfatter grænsejernerne mellem regionerne Core og Nordic, som udgøres af Tyskland og en række nabolande, henholdsvis de nordiske budzoner og DK1.
CNE ("kritisk netkomponent")	En komponent i elsystemet (en højspændingslinje, en transformer, etc.), som har stor betydning for den beregnede kapacitet på en udlandsforbindelse.
CWE ("Central West Europe")	Elsystemet er indeles i forskellige geografiske områder, fx Nordic og CWE, hvor CWE udgøres af Belgien, Holland, Tyskland, Frankrig, Luxembourg, og Østrig.
Dansk specialregulering / den danske praksis for indkøb af modhandelsenergi	Energinets (via kontrolcentret) manuelle aktivering af mFRR bud fra danske markedsdeltagere og afregning af de pågældende bud efter ved anvendelsen af den af de følgende beregningsmetoder, der i det konkrete tilfælde giver den højeste pris: (i) pay-as-bid over marginalprisen, eller (ii) regulerkraftprisen.
Den nordiske platform	Den platform hvor aktivering af mFRR bud automatiseres via AFOen. Planlagt til at gå i drift til november 2022.
EB GL	Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet.
Ekstern TSO plan	En delplan på samkørlingslinjen mellem den udenlandske TSO og Energinet, som indeholder den planlagte udveksling mellem de to TSOer, fx udvekslings af energi relateret til balancering eller modhandel.
Elforsyningsloven	Bekendtgørelse af lov om elforsyning, LBK nr 984 af 12/05/2021.
Elmarkedsdirektivet	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU.
Elmarkedsforordningen	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet.
Euphemia-algoritmen	<i>1 day-ahead markedet gennemføres de daglige auktioner gennem en optimeringsalgoritme kaldet Euphemia.</i>
Forskrift C2	Markedsforskrift C2 Balancemarked og Balanceafregning af 18. januar 2021.
GCT ("Gate Closure Time")	Lukketid for et marked. Efter dette tidspunkt er det ikke længere muligt at indgive bud i dette marked (efter ID GCT kan der ikke indgives bud i intraday markedet). ID GCT er løbende en time før driftstimen for hver time i døgnet.
Handelsperiode	De timer, som berøres af anmodninger om modhandel og for hvilke Energinet således eventuelt vil indkøbe modhandelsenergi i intraday-markedet.
Indkøb af modhandelsenergi	Køb (salg) af energi som modsvarer den energi, som Energinet eksporterer (importerer) i forbindelse med modhandel.
Intraday-markedet	Intraday-markedet er et kontinuert engrosmarked for timerne i driftsdøgnet D, der åbner kl. 15 D-1.

JD ("Joint Declaration")	Den aftale, der i 2017 blev indgået mellem Energi-, forsynings- og klimaministeriet i Danmark og det tyske økonomi- og energiministerium, som udtrykker parternes tilsagn om at stille en vis mængde kapacitet til rådighed for day-ahead markedet.
Kapacitetsjusteringsløsning	I forbindelse med modhandel i intradaytidsrammen udløser modhandel et behov for at justere ATC'en, så den kapacitet, som markedet kan udnytte, afspejler den fysiske tilgængelige kapacitet.
Lov om Energinet	Bekendtgørelse af Lov om Energinet, LBK nr. 118 af 06/02/2020.
Marginalprisen (på balancering)	Budprisen på det bud med den højeste (laveste) budpris ved opregulering (nedregulering), som er aktiveret af hensyn til balancering.
MARI ("Manually Activated Reserves Initiative")	Den Europæiske balanceringsplatform til brug for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering, mFRR.
MARI platformen	Den europæiske platform, der udvikles til brug for MARI.
mFRR ("Manual Frequency Restoration Reserve")	mFRR er produktnavnet på balanceringsydelsen (Frequency Restoration Reserve with manual activation, på dansk frekvensgenoprettelsesreserver med manuel aktivering).
Modhandel	Budområdeoverskridende udveksling, der igangsættes af systemoperatører mellem to budområder for at afhjælpe fysisk kapacitetsbegrænsning.
MTU ("Market Time Unit")	Tidsenhed for markedet; Hver markedstid (market timeframe) er ind delt i tidsenheder, som er den mindste periode, inden for hvilken der kan handles. I dag er MTU'en 60 minutter. Den bliver 15 minutter i fremtiden.
N-1 redundancy requirement N-1 sikkerhed N-1 princippet	N-1 er udtryk for en indregning af konsekvensen af udfald af én (og dermed enhver) komponent i elsystemet. N-1 princippet bruges til planlægning og drift af elsystemet og tilsiger, at eltransmissionsnetets overordnede funktioner skal forblive intakte ved udfald af en vilkårlig komponent i elsystemet.
Naturgasforsyningsloven	Bekendtgørelse af lov om naturgasforsyning, LBK nr. 126 af 06/02/2020.
NEMO ("Nominated Electricity Market Operator")	Udpeget elektricitetsmarkedsoperatør, også på dansk kaldet NEMO. I hverdags sproget refereres der ofte til NEMO'er som "børser".
Netting	Se udligning.
NOIS ("Nordic Operational Information System")	Det nordiske IT-system, der gør det muligt for de nordiske TSO'er at samle og aktivere balanceringsbud fra de nordiske budzoner.
NTC ("Net Transfer Capacity")	Nettooverføringskapacitet. Se definitionen på AAC for sammenhængen med ATC og AAC.
NUCS beskeder Nordic Unavailability Collection System messages.	NUCS beskeder er UMM'er (se UMM'er), der offentliggøres under det nordiske UMM system NUCS.
REMIT forordningen	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergi-markederne.
SDIC ("Single Intraday Coupling")	Markedskoblingen i intradaymarkedet, som skaber det fælleseuropæiske intradaymarkedet gennem it-systemet XBID.
Simulation Facility-modellen	Simulation Facility modellen er en simuleringsmodel, der gør det muligt at genkøre optimeringen af day-ahead markedet på baggrund af

	ændrede forudsætninger. Modellen danner grundlag for vurderingen af de samfundsøkonomiske effekter af intradaymodellen.
Skyggeauktioner	Som en del af procedurene til håndtering af fejl i optimeringen af day-ahead markedet, hvor tildelingen af kapacitet på samkørlingslinjer ikke kan ske, afholdes der skyggeauktioner, som giver markedsaktørerne mulighed for at opnå ret til at bruge kapaciteten.
SO GL	Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af eltransmissionssystemer.
SOA ("System Operation Agreement")	En systemdriftsaftale indgås mellem TSO'er og fastlægger reglerne for driften af det relevante system, fx det nordiske synkronområde.
Specialregulering	Specialregulering forekommer, når Energinet foretager en specifik udvælgelse af regulerkraftbud til op- eller nedregulering uden hensyntagen til den normale prisrækkefølge.
Strukturel modhandel	Modhandel, der foretages til imødegåelse af overallokering af kapacitet til day-ahead markedet, som følge af forpligtelse i aftale eller lovgivning, og som lader sig forudse efter day-ahead markedets afslutning.
Systemansvarsbekendtgørelsen	Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.", BEK nr. 1067 af 28/905/2021.
TC ("TenneT Commitment")	Det af Kommissionen godkendte tilsagn fra TenneT om yderligere at øge kapacitet til rådighed for markedet på grænsen mellem DK1-DE/LU, der er fremgår af annex til Kommissions beslutning af 7.12.2018 i sag AT.40461 – DK/DE Interconnector.
Tildeling af kapacitet	Når markedet planlægger en udveksling hen over en grænse (et flow), "tildeles" kapacitet på grænsen til dette marked.
Transparensplatformen	En hjemmeside drevet af ENTSO-E, der offentliggør en lang række data relateret til elsystemet, herunder drift og marked.
Udligning	I forbindelse med modhandel kan der ske udligning på måder. Hvis to naboTSO anmoder om modhandel i samme tidsenhed for markedet, og modhandelsenergi fra den ene TSO kan anvendes som modhandelsenergi til den anden TSO, udlignes disse behov, sådan at behovet for indkøb af modhandelsenergi reduceres. I den nuværende model udlignes modhandelsenergi med systemubalancen, sådan at modhandelsenergi reducerer behovet for at aktivere opregulering.
UMM ("Urgent Market Message")	UMM er information med stor betydning for prisdannelsen i elmarkedet, som derfor skal offentliggøres for hele markedet via et dertil indrettet system.
Uventet modhandel	Modhandel, der anmodes om på grund af uventede hændelser.